

tíðindablaðið **sosíalúrin**

Telefon 118 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postsmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgávudagar: týsdag, hósdag og leygardag

Lýsingar skulu vera okkum í hendi í seinasta lagi kl. 10 dagin fyri útgávudagin

Útgevandi:
P/f Sosíalúrin
Ábyrgdarblaðstjóri:
Jan Müller
Fyrstakstjóri:
Krisjan Dahl
Bláðólk:
Hagni Djurhuus
Randi Jacobsen
Dagný Joensen
Úppseting:
P/f Sosíalúrin
Prent:
P/f Pressan 1981

Loysa íbúðarneyð

HERFYRI var Vilhelm Johannsen, landsstýrismaður í íbúðarmálum í Danmark, har hann hevði fund við umboð fyri danskt íbúðarfelag. Hetta var í samband við, at landsstýrið nú fer at endurskoða lógina um íbúðargrunnin.

TAD hava nú verið settir pengar av til íbúðarbygging í fleiri ár, soleiðis at eitt nú ungfólk sum leita sær til størri plássini í skúla, kunnu fáa okkurt at búgva í.

ENN eru hesir pengar ikki brúktir, men nú sær tað so út til at landsstýrið ætlar at fáa góð á eina almenna íbúðarbygging, sum er so harðliga tiltrond.

oddagrein

TAD er heilt greitt, at vit øll eiga at leggja okkara ítarsta í at fáa teimum ungu, sum vilja fáa sær útbúgving av onkrum slá og tí mugu flyta heimani- frá, tak yvir høvdið. Hetta er ikki bert nakað, sum vit mugu royna, men hetta er skylda okkara og rættur teirra, sum skulu taka við eftir okkum.

VÓNANDI fer landsstýrið nú ikki at sova á hesum máli, men at arbeiða skjótt.

jamú

Framhald av síðu 3

Heilsuverk og heilsu- politikkur

— Nú verður so nógv tosað um at viðgera sjúk. Hvát verður gjørt fyri at fyrbyggja, soleiðis at tað í størri mun slepst undan viðgerð?

— Tað ber ikki til at siga, at vit skulu fyrbyggja heldur enn at viðgera, og at vit læknar takast ov nógv við sjúk. Tí sjúkráhúsvirkið er nettupp til fyri at taka sær av sjúkum og sjúkum fólki. Nakað annað er at tosa um ein heilsupolitikk, sum kann minka um talið av sjúkum.

Erik Holst heldur, at vit eiga at skilja millum heilsuverk og heilsupolitikk. Viðgerð av sjúkum er nakað, sum heilsuverkið tekur sær av. Men tá talan er um at reka heilsupolitikk eitt nú við fyrbyggving av sjúkum sum aðalmál, tá eru tað fleiri aðrir av samfelags stovnum, sum koma inn í myndina, eitt nú myndugleikarnir, sum hava ábyrgd av samferðsluni, arbeiðseftirlitinum, íbúðarbyggingum, útbúgvingarverkinum o.s.f.

Figgjarmálaráðharrin kann reka heilsupolitikk

Eitt nú kann sjálvur figgjarmálaráðharrin fyrbyggja sjúkum við at reka ein ávisan heilsufremjandi politikk. Hann kann t.d. seta gjald á tubbakk og rúsdrekka.

— Men, sigur Erik Holst viðari, — eynast tað ikki at minka um nýtsluna av alkoholi og tubbakk og at minka um ferðsluóhappini, so koma vit at eina heldur lagna stóðu.

Økonomiskur effektivitetur!

— Men eg eri samdur í tí, at ein sum lækni ikki bert kann arbeiða við sjúkum menniskjum, sum eru við at doyggja.

Erik Holst heldur, at tað politiska kravið um økonomiskur effektivitet tá vit tosa um umsorgan fyri fólki, sum eru við at doyggja, er heilt burturvíð.

Eg dugi ikki at imynda mær, at tað nakrantíð verður økonomiskt rentabolt at lata

terminalrøkt uppá ein betri máta.

Vit mugu av reit humaniterum grundum siga, at vit eru eitt samfelag, sum er tilreiðar at lata so og so nógv til okkara sjúku medborgarar og so og so nógv til tey doyggjandi.

Tað gevur ikki nakran størri økonomiskan vinning, men tá hava vit betri samvitsku, og soleiðis vilja vit sjálvi eisini hava tað, tað okkara túrur komur.

— Tú heldur at vit eiga at leggja størri dent á ein heilsupolitikk!

— Ja, tað geri eg. — Sum sosialmedisinari haldi eg, at vit sjálvandi eiga at fyrbyggja og upplýsa, ikki minst um arbeiðsumhvori. Men fólk eiga ikki at koma til heilsuverkið við ábreiðslum, um hesin heilsupolitikkur miseydnast, tí tað er jú heilsuverkið, sum skal bera byrðarnar av einum miseyndaðum heilsupolitikki.

— Lat meg tí endurtaka. Heilsupolitikkur snýr seg um at varðveita og betra heilsuna hjá fólki, meðan heilsuverkið skal taka sær av teimum menniskjum, sum eru vorðin sjúk.

— Men átti heilsuverkið ikki at gjørt meira fyri at vist á ein betri og virknari heilsupolitikk?

Tað er rætt. Men heilsuverkið kann ikki krevja ein broyttan ferðslupolitikk, ein broyttan alkohol- og tubbaksolitikk, men vit kunnu bert siga, at tað hevði verið gott, um politikararnir tóku stig til tað og tað, tá sluppu vit undan at fáa øll hesi sjúku menniskjuni til viðgerðar, sigur Erik Holst at enda.

Viggo á Mølini í Skálavík 75 ár

Í morgin verður Viggo Dalsgaard, vanligi nevndur Viggo á Mølini í Skálavík, 75 ár.

Viggo vaks upp á Mølini, har pápi hansara Valdemar í Dalsgarð hevði sett búgv fyrri at kunna reka handil, fiska- og mjólkarvirki. Eisini hevði hann um hendi postin og Smiril's avgreiðslu, so har var ivaleyst at taka sær av.

Men hóast hetta nógvast strev, so var barnaheimið altíð merkt av tokkanum til livið og tess strev. Kanska mundi mamman, Sunneva, sum var ættað úr Skopun, við hennara frágæra sang og frásøguhegni vera keldan til hetta bjarta og livsáttandi umhvori og mong eru tey, sum ferðandi hava sitið væl bæði hjá foreldrum og honum sjálvum.

Heilsan bílaði pápanum rættiliga tíðliga og tóku synirir so við. Fyrstur eftir pápan at standa fyrri var Hans, hin elsti av teimum niggju bróðrunum hjá Vitto, hvør bílaði og vinsælari enn annar.

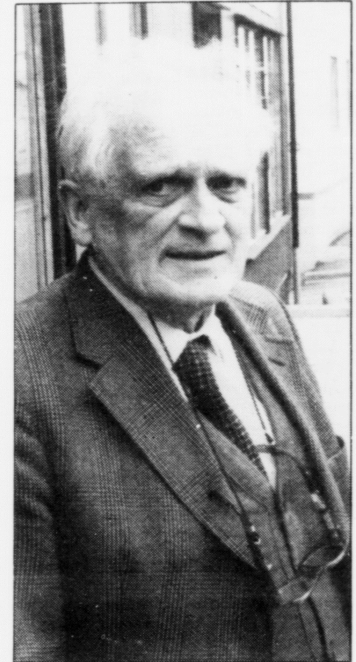
Viggo sjálvur er einki undantak í so máta, tí hóast hvørki heilsa ella lagna hava verið honum blíð, so er hann altíð fúsar til at gloyma dagsins strev og geva sær stundir at tala við fólk um tað, tey nú einaferð vilja tala um. Men tey, ið kenna Viggo, vita eisini, at best dæmar honum at tala um bókmentir, siðsøgulig viðurskipti og politikk.

Í politikkinum hevur hann verið trúgvur sum trøllið og ongantið snávað av teirri strevnu, hann setti sær frá ungum árum. At javnaðarhugsjónin í triati- og seinni i øsandi fyrstirunum ikki var hon, sum í borgarlígu eisingini var hin «høpnasta» at stuðla, merkti Viggo sannlíka á egnum kroppi.

Men stinnur stóð hann og stinnari stendur hann nú, eftir at hava arbeitt upp eina stinna fyrirteku og fjálganin av teirri unditøku, just hansara hugsjónir seinni hava fingið, hava seinnu árin helst verið við til at veita honum ta orku, hann seinnu árin hevur nýtt til stóra søguliga frásagnararbeiði, ið tjóðin øll hevur fylgt við størsta áhuga.

Fyri okkum, sum starvast á einum blaði, er tað altíð kærkomið at fáa vitjan av søgufróum mentafólki, sum vit halda Viggo man teljast millum. Tær lótur, tá Viggo hevur leitað her út til okkara í blaðhúsinum á Argjum, hava ikki verið so fáar, og tær vera heldur ikki gloymdar.

At Viggo hevur verið ikki bert blaðnum, men eisini í øllum okkara lesarum ein hollur stuðul og áhugaverdur

frásøgumaður er ein sannroynd. Tær mongu greinar serliga við tilfari úr Føroya søgu, sum Viggo hevur skrivað í Sosíalín, munnu teljast millum tær frægastu í blaðnum — skulu vit meta eftir tí ovurstóra áhuga, fólk hevur vist blaðnum aftaná at greinar hava verið prentaðar. Ikki so sjaldan hava vit fingið fyrspurningar um tey og tey bløðini, sum Viggo skrivaði.

Hóast tú hevur rokkið tey 75, so er tað vón okkara, at tú ikki hevur lagt pennis heilt frá sær, men at vit fara at siggja fleiri greinar frá tinni hond.

Tá Viggo vitjaði her í blaðhúsinum herfyri spurdu vit hann, um ikki hann hevði okkurt serligt at minnst aftur á, nú hann fór um tey 75 árin. Hann svaraði, at hann hevði kent nógv fólk, og hevði so nógv gott at bera so nógvum.

Men serstakliga tveir menn vildi hann nevna. Teir vóru Magnus og Johan Dahl í Vági. Teir vóru honum so góðir menn, tá ið ástøð, tá ið serliga handilsmenn í Sandoyinni vóru fyrri til ræðuliga stóðu, at teir fingu einki mjøl.

— Tað er eitt gamalt orð sum sigur, at «um matin er tað munkarnir stríðast», segði Viggo og helt viðari fyri, at tað var so vorðið, at teir, sum ikki høvdu skip gangandi niður, hetta var í 1941, teir vóru fyrri til vanbyti, at teir fingu einki mjøl.

Tá kom Magnus Dahl ókravdur til Viggo og spurdi

hann — teir høvdu aldri talað fyrr — hvussu til stóð, tí hann visti væl, at tað stóð illa til hjá bygDAHANDIS- monnunum, og hann segði so, at hann skuldi skaffa sær mjøl og mælti at «serur tú ikki vera.»

Tá Smyril kom aftur á Skálavík dagin eftir, vóru 50 sekkir av mjøli til Viggo umborð. Hetta gjørdi hann ferð eftir ferð.

Vit á Sosíalínum fara at ynskja Viggo hjartaliga til- lukku við degnum við vón um mong góð ár aftur og takka honum fyri, at just okkara blað untist heiðurin at seta á prent tað nógv, ið er komið frá hansara hond.

Starvsfólkið
á Sosíalínum

Viggo er burturstaddur á føðingardegnum.